

20 . Drobeta-Turnu Severin | Județ: Mehedinți | Punct: Schela Cladovei - Canton (km. 854) | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 109817.01

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Paleolitic, Mezolitic, Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Hallstatt, Evul Mediu

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Clive Bonsall, Adina Elena Boroneanț, Vasile Boroneanț, Roxana Dobrescu, Nicolae Cătălin Pătroi

Instituții: University of Edinburgh, UK, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Direcția Județeană pentru Cultură Mehedinți

Raport

Situl arheologic Schela Cladovei- punct Canton (km. 854), Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți, este localizat pe prima terasă a Dunării, la o înălțime de 3-4 m față de nivelul inițial al fluviului, spre ieșirea în direcția Orșova din municipiul Drobeta Turnu Severin. Elemente de cultură materială au fost identificate pe o lungime de cca 1 km, între șantierul naval și stația de pompare a apei spre uzina de apă grea de la Halânga.

Suprafața sitului este împărțită de un canal colector al izvoarelor de apă din terasa înaltă a Dunării (un fost pârau) în două sectoare: A (stânga) și B (dreapta).

Pentru a evita eroziunea, malul a fost protejat cu un dig cu o lățime de cca. 3-4 m, umplut cu nisip și pietriș și întărit pe malul fluviului cu plăci de beton. Din păcate această protecție va fi de scurtă durată, marginea placată cu beton fiind într-un stat avansat de degradare.

După V. Boroneanț, așezarea mezolitică se întindea numai în zona din dreapta canalului colector (fapt confirmat până în momentul de față și de sondajele efectuate), în timp ce locuirea neolitică timpurie, foarte însă, se întindea în ambele sectoare.

Cercetările anterioare de la Schela Cladovei (1992-1996, în cadrul unui prim proiect de colaborare cu Universitatea din Edinburgh, condus tot de prof. Clive Bonsall) au pus în evidență locuiri din epoca mezolitică și neolitică timpurie, situate cronologic între 7000-6300 cal BC, respectiv 6000-5500 cal BC.

Proiectul româno-britanic aflat în desfășurare în momentul de față (și având ca parteneri IAB, Universitatea din Edinburgh, MRPF Turnu Severin) urmărește obținerea unor informații cât mai detaliate referitoare la stilul de viață, arhitectura, tehnologia și practicile de înmormântare ale ambelor tipuri de comunități menționate.

Universitatea din Edinburgh a fost reprezentată în 2009 de o echipă de 12 studenți de conduși prof. Clive Bonsall. Aceștia și-au efectuat pe șantierul Schela Cladovei practica de specialitate arheologică necesară pentru completarea studiilor, ei constituind principala forță de muncă necesară desfășurării activității șantierului. Studenții britanici au participat atât la cercetarea arheologică de teren, cât și la procesarea materialului arheologic rezultat (sortare pe categorii de material, desen și realizare de planuri de șantier, completarea bazei de date a descoperirilor).

S-a redeschis secțiunea denumită SVII, pe proprietatea lui Dragoș Iacob, la dreapta fostului pârau (sector B), acum canalizat.

SVII (dimensiuni 5 x 5 m) este împărțită în carouri de 1 m², numerotate conform caroaiajului de la 509/513 și de la Q/U (în ordine alfabetică). Fiecare careu este subdivizat la rândul lui în cele patru sferturi,

denumite A,B,C,D. Astfel săpătura se efectuează pe suprafețe mici, de 0,50 mp, planarea și colectarea materialului arheologic fiind extrem de precisă iar materialele rezultate din flotare mai ușor de integrat în analiza finală.

În anul 2009 a fost finalizat Unit 5 și cercetate integral Unit 6 și Unit 7 (unități arbitrare, de câte 5 cm grosime) fiind urmărite complexele arheologice F1001, F1006, F1008 F1010, probabil complexe neolitice timpurii de tip Starcevo-Criș și F1002, F1009 deranjamente cu caracter modern (un șanț și respectiv o groapă).

Descrierea complexelor neolitice

F1001: complex neolitic timpuriu deranjat de șanțul modern F1002. Materialul arheologic colectat era reprezentat de fragmente ceramice neolitice timpurii, oase și pietre de mari dimensiuni. El se pierde în colțul de NE al secțiunii SVII.

F1006: zonă cu extrem de multe fragmente de chirpic, unele de dimensiuni mari. În centru se observa o masă de chirpic aproape compact. Nu au fost observate în jur cenușă sau cărbune.

F1008 - fără a avea limitele bine precizate, a fost delimitată pe baza materialului arheologic extreme de dens și abundent (predominant ceramic - fragmente de vase mari, reîntregibile, multe cu decor aplicat), nefiind observabilă a schimbare bruscă a culorii solului de umplură.

F1010: conținea un număr mare de fragmente ceramice neolitice timpurii, frecvente fragmente de chirpic și numeroase pietre de dimensiuni variabile.

La sfârșitul campaniei de cercetare, la curățarea Unit 8, pe baza concentrației de material arheologic și într-o mai mică măsură pe baza variației culorii solului, au fost delimitate următoarele zone, unele dintre ele posibile complexe arheologice.

A: complex caracterizat de un sol de culoare galben-brun cu foarte puțin material arheologic vizibil. Este probabil continuarea lui F1001 (secționat de șanțul modern F1002)

B: zonă cu sol galben-brun dar cu multe fragmente mici de chirpic și câteva pietre; nu au fost observate fragmente ceramic

C: zonă de culoare galben-brun cu foarte puțin material arheologic (piatră, fragmente ceramice neolitice timpurii și chirpic) care devin mai frecvente în zona de contact cu F1010

D: zonă cu sol galben-brun și pietre de mari dimensiuni

E: zonă cu sol galben-brun închis cu pietre de mari dimensiuni între care și o râșniță. Extrem de frecvent se observă fragmente ceramice de mari dimensiuni (care se reîntregesc) aparținând neoliticului timpuriu. Limita sa de E (spre F1008) este marcată de un șir de pietre aproape vertical.

F = F1008: considerat drept complex la cercetarea lui Unit 7, conține un număr mare de fragmente ceramic, foarte frecvent chirpic, și pietre. Pe suprafața sa au fost semnalate câteva concentrații (de dimensiuni reduse) de cu mici fragmente de malachit. Pe seama prezenței malachitului (sau poate a cărbunelui) a fost pusă și observarea a patru zone, de formă neregulată, mai închise la culoare pe suprafața lui F1008.

G: zonă de culoare galben-brună, bogată în material arheologic, mai ale ceramic și pietre.

H: zonă de culoare galben-brun, cu câteva fragmente de chirpic și rare fragmente ceramic sau pietre

I: este mai deschisă la culoare decât zona H, având aceeași raritate a materialului arheologic

K: aceeași culoare ca și zona H, ci câteva fragmente ceramic și pietre dar puțin chirpic

L: zonă de culoare gri-brun închis, cu o mare concentrație de fragmente ceramic (neolitic timpuriu), pietre de mari dimensiuni și câteva fragmente de chirpic. Zona denumită N (în interiorul lui L) are o concentrație mare de fragmente de malachit.

M: matricea solului este foarte similară cu cea a lui L, dar fragmentele de malachit sunt răspândite pe întreaga suprafață a lui M.

P: zonă de culoare galben brun, săracă în material arheologic

Q: zonă de culoare galben brun, săracă în material arheologic

Materialele arheologice rezultate reprezentate de fragmente ceramic, obiecte de os și piatră, chirpic, resturi osteologice umane, elemente de faună (oase de mamifere și pești, scoici, cochilii de melci de apă dulce),.

Între descoperirile remarcabile se numără resturile de fabricație ale unor mărgelile de culoare verde, realizate din malachit (descoperite în număr mare și în diverse stadii ale procesului de fabricație, de la materie primă la produsul finit). Acestea apar într-un număr semnificativ de cazuri asociate unor micro-persoane/sfredele (piercers) din silex prebalcanic, folosite probabil la realizarea mărgelilor. Este probabil vorba de un mic atelier local de producere a acestor mărgelile.

Acestea din urmă au formă circulară, de cca. 2 mm, cu o mică perforație în mijloc.

În aceeași zonă cu mărgelile și micro-persoanele apar și numeroase resturi de debitaaj provenite din prelucrarea silexului - este posibilă și existența unui atelier pentru producerea acestui tip de uneltă specializată.

Un alt aspect interesant o reprezintă sursa de proveniență a acestui tip de materie primă, postulat ca fiind de origine de la S de Dunăre, din Bulgaria de N.

Din același tip de silex sunt fabricate lame retușate, vârfuri pe lame, gratoare, etc. Prezența obsidianului (prin așchii, fragmente de lame și chiar nuclee) este și ea demnă de menționat.

La fel de importantă (dar mult mai numeroasă) este ceramica neolitică timpurie. Uimește varietatea formelor și decorurilor: impresso, incizii cu motive liniare sau în rețea, ciupituri, benzi aplicate, alveolări, butoni, diverse tipuri de mânere. O mare parte a ceramicii prezintă un slip roșiatic, este bine arsă și lustruită.

Se remarcă un tip de vas, foarte des întâlnit la Schela Cladovei dar până acum observat doar în alte două alte situri (și în număr foarte mic) - vasul de tip cuptor (a mai fost semnalat la Ajmana(Serbia), Ostrovul Banului și la Ostrovul Corbului). Foarte comune sunt și vasele cu picior și altarele cu patru picioare și recipient circular.

Ceramica pictată este relativ rară, fiind reprezentată anul acesta de fragmente de dimensiuni mici, pictate negru pe un fond roșu, lustruit.

Nu a fost observată plastic antropomorfă.

Proiectul va continua și în anii următori pentru clarificarea problemelor legate de cronologia complexelor neolitice menționate și stabilirea raportului între neoliticul timpuriu din zonă și mezoliticul de Schela Cladovei-Lepenski Vir. [Adina Boroneanț, Clive Bonsall, Roxana Dobrescu]

Informații suplimentare online

[Raportul 4301 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapsver Cimec.ro](#)